

انجام دادیم تازه یک آسیب‌شناسی رخ می‌دهد. هر چند قوه قضائیه اگر بخواهد خودش را با نگاه سنتی ببیند کارش را انجام داده و دیگر مرتبط با آن نیست ولی وقتی تحول قوه قضائیه را در چارچوب آن مسیری که برای بحث نظام داریم که نهایت تمدن‌سازی اسلامی است، در نظر بگیریم نباید قوه قضائیه نقش خودش را تا همین جا متوقف ببیند، بلکه حالا که این اشکال در اجرا پیدا کرد، باید آن را اصلاح کند. اگر این نوع نگاه درست نشود آن تحول هم رخ نخواهد داد؛ بنابراین در نظارت بر حسن اجرای قوانین باید این تغییر نوع نگاه رخ دهد.»

ضرورت وجود دادستان اداری

حاجی علی خمسه پیرامون اهمیت دادستان اداری در جهت احیای حقوق عامه گفت: «اگر

تحولی در مغایرت است.» طاهری نژاد در ادامه ضمن تقدیر از اقدامات فعلی دوره جدید دستگاه قضایی گفت: «به نظر می‌رسد ضمن تأکید بر تقدیر از اقدامات فعلی دوره جدید دستگاه قضایی، یکی از آسیب‌ها که باید به آن توجه شود در لایه رویکردهای کلان تحول و اصلاح در قوه قضائیه، مسئله اولویت‌بندی است. دستگاه قضایی الآن کارهای بسیاری را شروع کرده است، حجم دستورالعمل‌ها، پیگیری‌ها، بخش‌نامه‌ها، آیین‌نامه‌هایی در دستگاه قضایی ایجاد شده، طوری است که به موضوعات بسیار متکثری در قوه قضائیه دارد پرداخته می‌شود. تحول طبیعتاً مانند جراحی دارای خونریزی و درد است. می‌گوییم تحول باید ایجاد شود حتی کلمه اصلاح هم به کار نمی‌بریم کلمه تحول را به کار

بیرون دستگاه قضا، مجموعه‌های پژوهشی و ظرفیت‌های پژوهشی درون دستگاه قضا، به کمک تصمیم‌گیران و متولیان دستگاه قضایی بیایند و بگویند با این استدلال می‌گوییم ۲۰ درصدی که قوه قضائیه باید در دو سال اول روی آن تمرکز کند این‌ها است.»

نظارت‌های مردمی در جهت پیشبرد اهداف قوه

مدیران‌دیشکده محنا در باب اهمیت نظارت‌های مردمی بر تحول قضایی افزود: «جزئیات هوشمندانه‌ای برای آن طراحی شده در دنیا برای مبارزه با فساد یا کشف تخلف فساد تعیین شده است. همچنین نظارت مردمی هم قواعد انگیزشی می‌خواهد هم قواعد حمایتی

طاهری‌نژاد: اولویت‌بندی یک مسئله جدی است. به نظرم دستگاه قضایی نیاز دارد به اینکه نقشه منسجمی از اولویت‌های تحولی برای خودش انتخاب کند و نمی‌تواند همه چیز را با هم پیش برد. مدیریتی‌ها یک قاعده می‌گویند ۲۰/۸۰ یعنی روی ۲۰ درصد مسائلی دست بگذار که اثراتش ۸۰ درصدی باشد. ۶۶

این را در راستای احیای حقوق عامه ببینیم، من دو نظری را می‌گویم که بین مسئولین فعلی در قوه قضائیه وجود دارد. یک نگاه این است که اگر دادستان اداری را راه بیندازیم در همین حجم از ورودی پرونده که داریم مانده، می‌خواهیم یک جایی هم درست کنیم که حجم پرونده‌هایمان را بیشتر کند؟ این یک نگاه می‌شود اما اصلاح نوع نگاه و تغییر نوع نگاه به نگاه تحولی ثمره‌اش این است که اگر بخواهیم حقوق عامه احیا شود چنین دادستانی باید وجود داشته باشد تا بتواند پیگیری کند قبل از اینکه به مرحله شکایت برسد. اینجا باید رویکرد فعالانه داشت؛ ولو اینکه نتیجه‌اش افزایش ورودی‌های قوه قضائیه شود. این نوع نگاه اگر نباشد مخالفت با دادستانی اداری می‌شود. اما اینکه این مخالفت صورت گرفته است. یکی از دلایل توقف اصلاح قانون دیوان عدالت اداری همین نگاه اولی بود که به نظر من با آن نوع نگاه

می‌بریم یعنی در پیش فرض پذیرفتیم که کارآمدی و اثربخشی دستگاه قضایی در حوزه مأموریتی خودش خیلی با حد مطلوب فاصله دارد.»

اولویت‌بندی؛ یک ضرورت

وی در اهمیت اولویت‌بندی مسائل اضافه کرد: «وقتی بخواهیم این بیمار را بهبود دهیم نمی‌توانیم یک باره همه بخش‌ها را اصلاح کنیم. اولویت‌بندی یک مسئله جدی است. به نظرم دستگاه قضایی نیاز دارد به اینکه نقشه منسجمی از اولویت‌های تحولی برای خودش انتخاب کند و نمی‌تواند همه چیز را با هم پیش برد. حالا مدیریتی‌ها یک قاعده می‌گویند ۲۰/۸۰ یعنی روی ۲۰ درصد مسائلی دست بگذار که اثراتش ۸۰ درصدی باشد. یکی از آن مسائلی که ناظر به باید‌ها است، مسئله اولویت‌بندی است. مجموعه‌های فکری اندیشگاهی و اندیشکده‌ای

سنگینی می‌خواهد که حضرت آقا هم مطالبه‌شان همین بود که زیرساخت‌های حقوقی حمایت از گزارشگران فساد چرا در کشور فراهم نیست؟ با این زیرساخت‌های قانونی حوزه حمایتی از گزارشگران فساد، اصلاً گزارشگری فساد در کشور شکل نمی‌گیرد. زیرساخت‌های فنی بسیار حرفه‌ای می‌خواهد. ما سامانه‌های سوت‌زنی و سامانه‌های نظارت مردمی خیلی از کشورها را بررسی کردیم، به شدت جزئیات فنی هوشمندانه‌ای می‌خواهد. اینکه برای اخذ گزارش چه فرایندی طی شود؟ آیا گزارشی که اول می‌خواهید ثبت کنید اسم فرد گزارش‌دهنده را بگیریم، هویتش را بگیریم نگیریم، اگر نگیریم چه اتفاقی می‌افتد؟ بعداً مستندات را چطور بگیریم؟ فرآوری اولیه گزارش چطور می‌شود، صحت‌سنجی انجام شود. این‌ها کلی جزئیات فنی می‌خواهد. جزئیات فنی هم همان مسئله می‌شود.»